

УДК 177.+ 177.61+17.022.1

DOI <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2024.2.10>**Білоусова Кіра Олексіївна**

аспірантка кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

ДЗ «Південноукраїнський національний

педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

вул. Старопортофранківська 26, Одеса, Україна

orcid.org/0009-0006-7171-8230

ФІЛОСОФСЬКІ ЕЛЕМЕНТИ СЕНСУ БУТТЯ: ЛЮБОВ, ЗНАННЯ, ЕСТЕТИКА

Актуальність проблеми. Філософія здавна вивчає сенс буття, тобто питання про сенс життя і існування. У цьому контексті любов, знання і естетика – це ключові філософські елементи, які можуть інтерпретуватися різними шляхами залежно від філософської традиції і концепції.

1. **Любов:** У філософії любов часто розглядається як сутність людського існування. Деякі філософи, такі як Сократ, Платон і Аристотель, підкреслюють важливість любові як основи моралі, взаємодії та щастя. Любов може бути розглянута і як духовне поняття, яке стимулює розвиток особистості та відносини між людьми.

2. **Знання:** Філософія також прагне відповісти на питання про природу знань і його роль у визначенні сенсу буття. Філософи, починаючи з античних часів і до сучасності, розглядали питання про природу знань, джерела знань та способи його отримання. Знання може бути розглянуте як інструмент для розуміння сенсу буття, розвитку суспільства та самопізнання.

3. **Естетика:** Естетика займається питаннями про красу і мистецтво. Філософи, такі як Кант, Гегель, Ніцше та інші, вивчали природу краси і її вплив на індивідуальний та суспільний розвиток. Естетика може бути важливим аспектом сенсу буття, оскільки краса може надати значення та глибину нашому існуванню, а мистецтво може бути засобом вираження та реалізації наших внутрішніх почуттів і ідеалів.

Узагальнюючи, любов, знання і естетика – це лише декілька з філософських елементів, які можуть відображати різні аспекти сенсу буття. Їх розуміння і інтерпретація можуть значно відрізнятись в залежності від філософських поглядів і традицій.

Мета та завдання – дослідити, розглянути та проаналізувати філософські елементи сенсу буття людини: любов, знання, естетика. Зазначена мета обумовила необхідністю вирішення такого кола завдань:

- 1) розглянути поняття філософських елементів сенсу буття людини;
- 2) виявити важливість любові, естетики та знань як способу людського буття;
- 3) проаналізувати зв'язок людської сутності, любові, естетики та знань як двох взаємопов'язаних елементів.

Методи дослідження. Досягнення поставленої мети й розв'язання конкретних завдань здійснено на базі комплексного підходу, в основі якого – описовий, структурний і зіставний методи дослідження. Підґрунтям для застосування названих дослідницьких методів слугували спостереження, систематизація й узагальнення матеріалів.

Результатами є формування усталеного понятійного апарату елементів сенсу буття людини, таких як любов, знання та естетика.

Ключові слова: любов, особистість, людина, почуття, кохання, сутність, людське існування.

Вступ. Варто почати з елемента, який, безсумнівно, є справжньою душею існування – любов. Любов виступає як той рушійний мотор, який водночас додає значення нашому життю та поглиблює наші взаємини. Це найвищий прояв емоційної злагоди, який надає сенс і мету нашим діям. Любов об'єднує нас, робить наші зусилля істотними і перетворює повсякденність в щось надзвичайне.

Питання любові завжди цікавило людину, це єдина річ яку переживають практично всі люди, яку не вивчиш, не прочитаєш у книжці, до якої неможливо доторкнутися. Любов у кожного різна, і кожний по-різному її сприймає і відчуває.

З розвитком суспільства, любов наповнюється соціальним і моральним змістом, стаючи зразком відносин для людей. Лише через любов людина стає людиною. Без любові, людина – неповноцінна істота, позбавлена справжнього життя і глибини. І якщо людина – центральний об'єкт філософії, то тема людської любові могла б бути однією з головних проблем філософії.

Мета та завдання – дослідити, розглянути та проаналізувати філософські елементи сенсу буття людини: любов, знання, естетика. Зазначена мета обумовила необхідністю вирішення такого кола завдань:

- 1) розглянути поняття філософських елементів сенсу буття людини;
- 2) виявити важливість любові, естетики та знань як способу людського буття;
- 3) проаналізувати зв'язок людської сутності, любові, естетики та знань як двох взаємопов'язаних елементів.

Методи дослідження. Досягнення поставленої мети й розв'язання конкретних завдань здійснено на базі комплексного підходу, в основі якого – описовий, структурний і зіставний методи дослідження. Підґрунтям для застосування названих дослідницьких методів слугували спостереження, систематизація й узагальнення матеріалів.

Результати дослідження. Феномен любові цікавив багатьох філософів різних часів. Наприклад, Платон у своєму діалозі «Бенкет» намагався дати пояснення любові. Любов, як одна із головних заповідей, розглядалася й у Новому завіті. Рене Декарт у своїй праці «Пристрасті душі» відносить любов до перших шести пристрастей, намагається дати наукове пояснення феномену любові [1].

Любов – це сила, що виникає з глибин людського серця і надає існуванню величезний сенс. Вона перетворює буденність у магію, наповнює дні радістю та взаєморозумінням. Любов до ближнього, до себе, до світу – це ключ до відкриття внутрішнього багатства та найглибших реалій буття.

Любов створює мости між індивідами, формує сім'ї, будує дружбу. Це не лише емоційна прив'язаність, але і моральна підтримка, яка надає смисловий фундамент нашому існуванню. Любов може бути каталізатором творчості, мудрості та взаєморозуміння, що робить її невід'ємною частиною нашого пошуку сенсу у світі.

Так, кохання часто супроводжується сильним емоційним запалом у людині. Це може бути висловлене у великому спектрі емоцій, таких як радість, щастя, турбота, ніжність, сум, а іноді й напруження чи тривога. Емоційний запал може виникати як на початковому етапі закоханості, так і в подальшому етапі стабільної любові та зв'язку.

Цей емоційний запал відіграє важливу роль у формуванні та зміцненні взаємин. Він може впливати на стан фізичного та психічного благополуччя, викликаючи позитивні зміни у настрої, а також активуючи механізми відчуття приналежності та захисту.

Однак важливо зауважити, що почуття кохання може еволюціонувати та змінюватися з часом. З появою глибшого розуміння один одного та подолання викликів взаємин, емоційний запал може набувати більш стійкого і глибшого характеру.

1. Другим ключовим елементом є знання. Прагнення розуміти, вивчати і розвиватися є вбудованим в людську природу. Знання відкриває перед нами можливості, розширює наші горизонти та дозволяє нам краще розуміти світ навколо нас. Цей елемент додає глибину нашому інтелектуальному розвитку та взаєморозумінню, що в свою чергу веде до більш глибокого відчуття нашого місця у світі.

Знання як розширення горизонтів розуміння. Знання – це той поштовх, який приводить до відкриттів, інновацій та пізнання нового. Воно є найважливішою сировиною для розвитку і прогресу. Розуміння світу та його явищ, розкриття таємниць природи і суспільства, це все завдяки безперервному накопиченню знань.

Знання є одним із ключових понять у філософії, і вивчення його займає центральне місце в філософському дослідженні. Філософія знання включає в себе розглядання питань про природу знань, його джерела, обмеження та методологію його отримання. Деякі основні аспекти, які філософи розглядають у контексті знань, включають такі:

1. **Природа знань:** Філософи досліджують, що робить ідею або переконання знанням, тобто які критерії повинні бути виконані, щоб щось можна було вважати правильним або достовірним знанням. Це може включати обговорення ролі доказів, раціональності та об'єктивності.

2. **Джерела знань:** Філософи досліджують, звідки ми отримуємо знання. Це може включати спостереження, дослідження, логіку, інтуїцію, авторитет, досвід та інші джерела. Обговорюються питання про те, які джерела знань є більш надійними або значущими.

3. **Обмеження знань:** Філософи також досліджують обмеження знань, в тому числі межі нашого розуміння світу та інших людей, а також можливість помилок, невизначеності та суб'єктивності.

4. **Методологія знань:** Це вивчення методів та підходів, які використовуються для отримання знань. Філософи розглядають науковий метод, дедукцію, індукцію, аналогію, а також роль інтуїції та креативності у формуванні знань.

5. **Відношення до інших понять:** Знання часто розглядають у взаємодії з іншими філософськими концепціями, такими як правда, віра, справедливість, реальність тощо.

Ці питання і аспекти досліджуються філософами з різних шкіл думки, таких як епістемологія, раціоналізм, емпіризм, конструктивізм і пр. Філософія знань є важливим компонентом філософського дослідження, оскільки вона відображає наші уявлення про природу знань і впливає на наше розуміння світу.

Знання розширює наші горизонти. Воно дає нам можливість поглиблювати свої інтереси та розвивати навички у різних галузях. Інтердисциплінарність знань дозволяє нам бачити зв'язки між різними сферами життя та вирішувати завдання складніше та комплексніше.

Освоєння нових технологій і наукових відкриттів розширює наше уявлення про можливості людства. Це також допомагає вирішувати великі суспільні проблеми, такі як зміна клімату, енергетична ефективність та боротьба з хворобами.

Проте, знання має і свою відповідальність. Зростаючи в знаннях, ми повинні прагнути не лише до експансії горизонтів, але і до мудрості. Важливо використовувати отримане знання для забезпечення благополуччя всього людства та збереження нашої планети.

Нехай наш пошук знань стане вагомим внеском у розвиток нашого світу. Збільшення розуміння приводить до того, що ми стаємо не лише глядачами подій, але активними учасниками великого процесу створення майбутнього.

2. Не менш важливою складовою є естетика, яка виявляється у нашому сприйнятті краси і гармонії. Естетика — наука про становлення й розвиток чуттєвої культури людини. Таке загальне визначення впливає з органічної єдності двох своєрідних частин цієї науки, якими є: 1) специфіка естетичного як ціннісного ставлення людини до дійсності; 2) художня діяльність людини [2, 520 с.].

Предметом естетики є весь світ в його естетичному вимірі, що розглядається з точки зору загальнолюдських естетичних цінностей.

Естетику можна назвати наукою про сутність загальнолюдських цінностей, їх формування і розвиток; про найбільш загальні принципи естетичного освоєння світу в процесі діяльності людини; про природу естетичного і особливості його прояву в мистецтві і реальному житті; про сутність і закони художньо-естетичної творчості, про великий вплив кращих зразків світового мистецтва на формування і естетичне виховання сучасної людини. Зараз окрім науки, термін «естетика» вживають у різних сферах людської життєдіяльності – побуті, праці, особистих відносинах тощо.

Отже, естетика – це, насамперед, наука про почуттєво-емоційне освоєння нашого життя і природу естетичної свідомості, про феномен прекрасного і неповторний світ мистецтва, які існують як результат художньо-творчої діяльності людства [3, 431 с].

Так, мистецтво, музика, література – ці прояви естетики надають нам можливість виражати свої почуття та сприймати красу навколишнього світу. Естетика впливає на наш настрій, робить наше життя більш насиченим і додає радості у наші повсякденність.

Філософія естетики розкриває принципи та природу краси, а також як ця краса сприймається та відображається в мистецтві і навколишньому світі. Це поле досліджень ставить питання про те, що робить щось красивим, як ми оцінюємо красу, і чому ми відчуваємо естетичні емоції.

Філософія естетики також досліджує взаємозв'язок між красою та мораллю, а також вплив мистецтва на суспільство. Наприклад, чи може мистецтво бути важливим інструментом для вираження моральних цінностей та критики соціальних негараздів.

Однією з важливих філософських постулатів є ідея, що естетика важлива для повного і збалансованого життя. Навколишній світ надає нам не лише матеріальні блага, але і можливість відчути красу та виразити себе через мистецтво.

Загалом, філософія естетики відкриває глибини того, як люди сприймають, розуміють і взаємодіють з красою, яка оточує нас у навколишньому світі.

В поєднанні із знаннями людина розвиває свій критичний мислення, аналітичні здібності та творчий потенціал. Знання допомагає розкривати нові перспективи, вирішувати проблеми та розбиратися в складних питаннях, надаючи буттю глибокий інтелектуальний сенс.

Естетика як краса у деталях існування. Естетика – це сенс в гармонії, красі та виразності. Вона розкривається у мистецтві, природі, архітектурі, музиці та у всьому, що нас оточує. Естетика закодована там, де реальність перетинається з ідеалом, а форма поєднується з змістом.

Естетика – це галузь філософії, яка вивчає природу краси, мистецтва і естетичного сприйняття. Ця галузь досліджує поняття краси, її відношення до інших аспектів життя, таких як мораль, історія, культура, а також роль мистецтва в суспільстві та житті індивіда.

Основні питання, які вивчає естетика у філософії, включають:

1. **Природа краси:** Що робить щось красивим? Які критерії можна використовувати для визначення краси? Чи є краса об'єктивним поняттям, або вона залежить від суб'єктивних смаків та культурних контекстів?

2. **Роль мистецтва:** Яка роль мистецтва в суспільстві? Як мистецтво впливає на індивіда та суспільство в цілому? Чи може мистецтво висловлювати ідеї та спонукати до змін у суспільстві?

3. **Естетичне сприйняття:** Як люди сприймають красу? Які механізми лежать в основі естетичного досвіду? Як естетичні переживання впливають на наше життя та наші відносини з іншими людьми?

4. **Моральність і естетика:** Чи може щось бути красивим, але морально неприпустимим? Чи важлива етика у вирішенні естетичних питань?

Ці питання відкривають широкий спектр обговорень та теорій у галузі естетики. Філософи, починаючи з античних часів і до сьогодення, працювали над вирішенням цих питань, що призвело до розвитку різноманітних концепцій і шкіл думки у цій галузі.

Існування, події, взаємини – усе це є складним полотном, витканим зі звичайних і унікальних моментів. Естетика, як погляд на світ, розкриває перед нами красу в кожній деталі, навіть тих, які можуть здатися незначними або звичайними.

Уважне сприйняття докільля, взаємодія з іншими, архітектура, мистецтво – усе це може стати витканим моментом естетичного досвіду. Краса у деталях призводить до глибшого розуміння і високого визнання того, що навколо нас.

Існує неперевершена краса в простих речах: у переливах світла на воді, у теплі слів близьких, у витонченій формі рослин, у мелодії дощу. Естетика вчить нас бачити красу в місцях, де інші можуть пропустити її.

Також, естетика може впливати на наше особисте самопочуття та настрій. Впізнавання краси в деталях піднімає наше дух, надає нам інтерес до життя та створює позитивний вплив на наше емоційне благополуччя.

Таким чином, естетика стає не лише формою сприйняття мистецтва, але й життєвою філософією – шляхом розкриття глибин та багатств кожного миттєвості.

Враховуючи естетику, людина може навчитися бачити красу в найменших деталях життя, доповнюючи свою існування враженнями та емоціями. Естетика може слугувати джерелом

натхнення та розширення світогляду, даруючи сенс не лише у справжніх митях мистецтва, але і у повсякденних речах.

Висновки. Любов, знання та естетика – ці елементи є взаємопов'язаними і взаємозалежними. Їхнє поєднання створює гармонію в нашому бутті та робить наше існування більш повноцінним. Розуміння цих елементів допомагає нам знаходити сенс у нашому житті, вдосконалювати себе та розкривати нові можливості. Так, знаходячи рівновагу між цими елементами, людина може знаходити сенс у буденності, творчості, відносинах та в усьому, що нас оточує. Ця взаємодія дозволяє створювати багатоаспектний погляд на своє існування та реалізовувати потенціал буття в повноті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Козак М. Любов в філософії XX-XXI століття. *X Всеукраїнська студентська науково-технічна конференція "ПРИРОДНИЧІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ"*.
2. Естетика: підручник. Л. Т. Левчук. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ.: 2010. 520 с.
3. Естетика: Підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Оніщенко, Л. Ю. Кучерюк;. Київ.: Вища шк., 2006. 431 с.

REFERENCES

1. Kozak M. Love in the philosophy of the XX-XXI centuries. *X All-Ukrainian Student Scientific and Technical Conference "NATURAL AND HUMANITARIAN SCIENCES. CURRENT ISSUES"*.
2. Aesthetics: textbook. L. T. Levchuk. 3rd ed., supplement. and processing Kyiv.: 2010. 520 p.
3. Aesthetics: Textbook / L. T. Levchuk, V. I. Panchenko, O. I. Onishchenko, L. Yu. Kucheryuk;. Kyiv.: Vyshcha Shk., 2006. 431 p.

Bilousova Kira Oleksiivna

Postgraduate Student at the Department of Philosophy,
Sociology and Management of Socio-Cultural Activities
South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky
26, Staroportofrankivska str., Odesa, Ukraine
orcid.org/0009-0006-7171-8230

PHILOSOPHICAL ELEMENTS OF THE MEANING OF BEING: LOVE, KNOWLEDGE, AESTHETICS

Introduction. *Philosophical discussion about love logically begins with questions of its nature. This implies that love has a "nature," a proposition that some might object to by arguing that love is conceptually irrational, in the sense that it cannot be described by rational or meaningful propositions.*

Love is the greatest force that sets the wheel of human existence in motion. It is a warmth that envelops us with important meaning and a sense of belonging. Love, perhaps, is not only a means of existence, but also the true essence of human life, which gives it color, depth and significance.

Love can include feelings such as attachment, romantic passion, care, compassion, and the desire to be shared with another person. It can encompass various aspects of life, including the physical, emotional, mental, and spiritual communion between two individuals. Love is an important part of many people's lives and can bring joy, satisfaction and change to our relationships with others.

Any theory of love must begin with the theory of man, of human existence. While we find love, or rather the equivalent of love, in animals, their affections being mainly a part of their instinctive constitution, only remnants of these instincts can be seen operating in man. Essential to the existence of man is the fact that he evolved and came out of the animal world, that is, he went beyond the boundaries of nature – although he never left it. Man can go forward only by developing his mind, finding harmony, human, instead of prehuman harmony, which is irretrievably lost.

The purpose of the work – to investigate, consider and analyze the phenomenon of love as a way of existence of the human essence.

Tasks of the article- the specified goal determined the need to solve the following range of tasks:

- 1) consider the concept of love in the context of the existence of the human essence;

2) to reveal the importance of love as a way of human existence;

3) to analyze the connection between the human essence and love as two interconnected elements.

The results of the study are the formation of an established concept of love, through the prism of the phenomenon of human existence. Achieving the set goal and solving specific tasks was carried out on the basis of a comprehensive approach, which is based on descriptive, structural and comparative research methods. Observation, systematization and generalization of materials served as the basis for the application of the mentioned research methods.

Key words: love, personality, person, feeling, love, essence, human existence.